

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Religie i systemy filozoficzne Wschodu		8.0.12077	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia wschodnie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Monika Rzczycka, profesor uczelni; dr hab. Diana Oboleńska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład		Semestr 3:	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - udział w zajęciach,	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		55 godzin - samodzielna praca studenta	
Liczba godzin		(studiowanie literatury, przygotowywanie zagadnień	
Wykład: 40 godz.		wskazanych przez wykładowcę, przygotowanie do	
		kolokwium, zaliczenie).	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Semestr 4:	
		20 godzin - udział w zajęciach,	
		55 godzin - samodzielna praca studenta	
		(studiowanie literatury, przygotowywanie zagadnień	
		wskazanych przez wykładowcę, przygotowanie do	
		egzaminu, egzamin).	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- egzamin	
		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

Student otrzymuje ocenę w semestrze 3 i 4 na podstawie:

- czynnego udziału w zajęciach – 20%,
- systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego – 30%,
- pisemnego lub ustnego kolokwium / egzaminu podsumowującego pracę w każdym semestrze, obejmującego treści programowe przedmiotu i/lub przygotowanego projektu, prezentacji lub pracy pisemnej – 50%.

Prowadzący każdorazowo precyzuje zakres zadania oraz tryb zaliczenia.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	Kolokwium / egzamin	Projekt / prezentacja / praca pisemna	Czynny udział w zajęciach
Wiedza			
K_W06	X	X	X
K_W09	X	X	X
K_W13	X	X	X
Umiejętności			
K_U04	X	X	X
K_U08	X	X	X
K_U12	X	X	X
Kompetencje społeczne			
K_K06	X	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

W semestrze 4 – zaliczenie wymaganego materiału w semestrze 3, chyba że Prowadzący zdecydują inaczej.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Pojęcie Wschodu jest swoistym, bardzo pojemnym konstruktem cywilizacji Zachodu, budzącym dziś uzasadnione kontrowersje. Poznanie jego bogactwa kulturowego jest kluczowe nie tylko dla rozumienia i współpracy z tym regionem, ale przede wszystkim dla zrozumienia naszej własnej cywilizacji i kultury (których korzenie tkwią właśnie na Wschodzie) oraz naszej pozycji wobec tego, co przywykliśmy nazywać Wschodem, a zwłaszcza wschodnią duchowością. Wykład powinien przynieść pogłębione zrozumienie procesów kulturowych i relatywizmu kulturowego. Celem wykładu jest zapoznanie studentów z historią religii i systemów filozoficznych Wschodu.

Treści programowe

Semestr 3

Historyczne i kulturowe konteksty wielkich religii monoteistycznych: Judaizm. Chrześcijaństwo. Islam.

Semestr 4

Azjatyckie religie i systemy filozoficzne: Szamanizm syberyjski. Religie dawnych Indii: wedyzm, braminizm, hinduizm (wisznuiizm, sziwaizm, krisznaityzm). Kosmologia, mitologia, demonologia hinduizmu. Joga. Dżinizm. Sikhizm. Buddyzm (różne nurty buddyzmu, nauki Buddy historycznego, omówienie wybranych sutr buddyjskich, buddyzm mahajany, hinajany i wadźrajany). Historyczne szkoły buddyjskie (tiantai, szkoła czystej krainy), buddyzm tantryczny. Specyfika buddyzmu tybetańskiego (szkoły ningma, sakja, karma kagy i gelug), buddyzm chan (nauki Bodhidharmy, okres klasyczny chan, wybrane szkoły chan). Buddyzm zen. Religia shinto. Islam (sunnizm, szyizm, sufizm, różne oblicza współczesnego islamu, wahabizm, islam liberalny). Religie i systemy filozoficzne Chin: mitologia, kosmogonia, kosmologia, demonologia Chin. Zwierzęta fantastyczne w kulturze chińskiej. Chińska astrologia. Taoizm. Daodejing, Myśl Laozi i Zhuangzi. Konfucjanizm i Neokonfucjanizm. Pięcioksiąg konfucjański. Kongfuzi i Mengzi. Mozi. Legizm i jego filozofia. Chińska recepcja buddyzmu i jej rola kulturotwórcza. Islam w Chinach. Życie religijne Chin współczesnych. Chiński synkretyzm religijny.

Prowadzący każdorazowo aktualizują treści programowe przedmiotu.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Semestr 3

- J. Keller (red.), Zarys dziejów religii, różne wydania (Warszawa 1986 i nowsze).
- M. Eliade, Historia wierzeń i idei religijnych (dowolne wydanie).
- A. Szyszko-Bogusz, Hinduizm, Buddyzm, Islam, Ossolineum 1990.
- Człowiek i religie: hinduizm, buddyzm, judaizm, uniwersalizm chiński, chrześcijaństwo, islam / Michał Zieliński, Wrocław 2000.

- Pięć wielkich religii świata: hinduizm, buddyzm, islam, judaizm, chrześcijaństwo / pod red. Emmy Brunner-Traut, Warszawa, dowolne wydanie.
- J. Wach, Typy doświadczenia religijnego: buddyzm, islam, chrześcijaństwo, Poznań 2009.
- W. Krzemiński, Filozofia w cieniu prawosławia, Warszawa 1979.
- E. Przybył, Prawosławie, (dowolne wydanie).
- P. Evdokimov, Sztuka ikony. Teologia piękna, tłum. M. Żurowska, Warszawa 2009.

Semestr 4

- J. Keller (red.), Zarys dziejów religii, różne wydania (Warszawa 1986 i nowsze).
- A. Szyszko-Bogusz, Hinduizm, Buddyzm, Islam, Ossolineum 1990.
- Człowiek i religie: hinduizm, buddyzm, judaizm, uniwersalizm chiński, chrześcijaństwo, islam / Michał Zieliński, Wrocław 2000.
- T. Schweer, Buddyzm: powstanie-dzieje-nauka, Warszawa 2003.
- M. Mejor, Buddyzm, Warszawa 1980 i późniejsze wydania.
- P. Kapleau, Trzy filary Zen, Warszawa 2012.
- J. Wach, Typy doświadczenia religijnego: buddyzm, islam, chrześcijaństwo, Poznań 2009.
- F. Avanzini Religie Chin, Kraków 2004.
- Kobiety w cywilizacji konfucjańskiej / red. nauk. Elżbieta Potocka, Toruń 2014.
- L. Kohn, Taoizm: wprowadzenie, Kraków 2012.
- W poszukiwaniu zagubionej drogi: tematy hinduskie, buddyjskie i taoistyczne/ teksty zebr. i wstępem opatrzył Jacek Sieradzan, Białystok 2007.
- M. Jordan Islam: historia religii i kultury, Warszawa 2004.
- E. Wnuk-Lisowska, Islam: między herezją a ortodoksją, Kraków 2013.
- M. Kunstler, Mitologia chińska, Warszawa 1981.
- A. Jakimowicz, M. Jakimowicz-Shah, Mitologia Indyjska.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Semestr 3

- Pięć wielkich religii świata: hinduizm, buddyzm, islam, judaizm, chrześcijaństwo / pod red. Emmy Brunner-Traut, Warszawa, dowolne wydanie.
- Encyklopedia mądrości Wschodu: buddyzm, hinduizm, taoizm, zen / edytorzy i aut. hasel: Ingrid Fischer-Schreiber [et al.]; [red. wersji pol. Ewa i Przemysław Trzeciakowie], Warszawa 1997.
- M. Eliade: Joga. Nieśmiertelność i wolność. Warszawa 1984.
- A. Świerżowska: Joga. Droga do transcendencji. Kraków: WAM, 2009.
- M. Kudelska, Hinduizm, Kraków 2006.

B. Literatura uzupełniająca

- P. Florenski, Ikonostas i inne szkice, Białystok 1997.
- S. Bułgakow, Prawosławie: zarys nauki Kościoła prawosławnego, tłum. H. Paprocki, Białystok 1992.
- M. Weber, Etyka gospodarcza religii światowych. T. 1, Taoizm i konfucjanizm.
- I. Wójcik, Wolność i władza: filozoficzne idee cywilizacji liberalnej i konfucjańskiej w próbie międzykulturowego porównania, Kraków 2002.

Prowadzący każdorazowo aktualizują obowiązujący zakres literatury przedmiotu.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W06, K_W09, K_W13 K_U04, K_U08, K_U12 K_K06	K_W06, K_W09, K_W13 Student: • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze rosyjskiej i kulturze drugiego wybranego obszaru językowego (K_W06), • ma podstawową wiedzę o powiązaniach nauki o kulturze, historii z naukami o polityce, komunikacji społecznej, prawie, socjologią, właściwych dla kierunku Studia wschodnie (K_W9), • ma wiedzę o budowie i funkcjach systemu kultury, przede wszystkim w zakresie kultury rosyjskiej i wybranego obszaru językowego (K_W13).
	Umiejętności K_U04, K_U08, K_U12 Student: • umie samodzielnie i pod kierunkiem opiekuna naukowego zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, korzystając ze źródeł w języku polskim, rosyjskim, angielskim oraz drugim kierunkowym języku obcym (K_U04), • potrafi rozpoznawać procesy i bariery w komunikacji międzykulturowej (K_U08), • prezentuje efekty swojej pracy w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do odpowiedniej dziedziny nauk (K_U12).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K06 Student:

	• uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym oraz ma gotowość do działań na rzecz integracji kultur (K_K06).

Kontakt

monika.rzeczycka@ug.edu.pl